

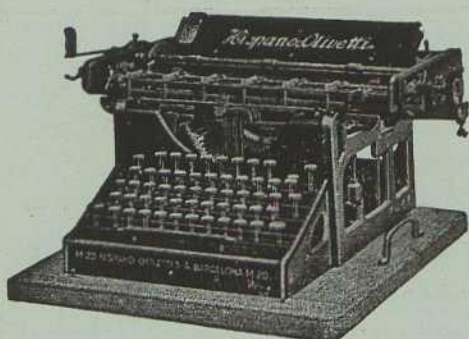
DRISMA

REVISTA MENSUAL IL·LUSTRADA D'ART I LITERATURA

Vol. I Rambla Francesc Macià, 41 VILANOVA I GELTRÚ Setembre 1931 Núm. XII

«Veler a les Antilles», boix d'E. C. Ricart.

La màquina fabricada
===== a Barcelona

**Màxima perfecció.
Solidesa extraordinària.
Maneig senzillíssim.
Facilitats de pagament.**

Hispano-Olivetti

Demostracions per l'agent exclusiu

Josep Casanovas

PROGRES, 5

VILANOVA I GELTRU

**reparacions mecàniques
de tota mena** =====

accessoris en general

membrillo, 7 tel. 127

tallers CABA

automòbils i camions

agència

Teatre Artesà

Tots els DIMECRES, nit, i DIJOUS, tarda

Sessions de represa de grans
pel·lícules i estrenes

Sel·leccionador : MARTÍ TORRENTS

==

Dimecres, 30 setembre Dijous, 1 octubre
NIT, 9'30 TARDA, 4'30

**CHARLOT i CHIQUILÍN en
EL CHICO**

El GATO PERIQUITO, l'autèntic, en el
film de dibuixos animats,

PERIQUITO y las gallinas

El grandió film espectacular de la Ufa,

LA MONTAÑA SAGRADA

Domingo

Dibuix inèdit de Francesc Domingo.

SUMARI

TEXT

Editorial. — Imatgeria de la mar (poesia), *J. A. R. F.* — Comentari sobre un tapís d'Anfós Vinyals. — Cotxes d'Estació, *Salvador Mestres*. — Ella en el ball... (notes), *Horaci*. — Cock-tail, *Manuel Amat*. — Suggerències. Un artista de cinema a Vilanova, *Francesc Casals*. — Don Joan, pintor "amateur", *Chauvelin*. — Art-artistes-públic. — De teatre, *C. F.* Sacrifici (poesia), *J. Bianch i Boés*. — Madrid (apunts), *Miquel Utrillo jr.* — Cinema. — Noticiari.

GRAVATS

Portada: Veles a les Antilles, boix d'*Enric C. Ricart*. Dibuix inèdit de *Francesc Domingo*. Reproducció d'un tapís d'Anfós Vinyals. — Josep Comella Sugranyes, *foto*. Una escena del film «Hay que casar al Príncipe», *foto*. — Retrat, dibuix inèdit de *J. Sunyer*. Dugues escenes del film «Aléluya», *fotos*.

Editorial

JA fa un any que ha sortit la nostra Revista! Sí; ja el fa. I PRISMA continua i continuarà sortint.

Aquestes paraules, aparentment mancades de sentit, tenen per a nosaltres una doble significació: La del temps transcorregut en el qual s'hi apleguen tot el seguit de lluites sostingudes, l'albir d'un fracàs, el goig dels èxits... L'altra, la de poder acometre amb la realitat dels fets a tots aquells pessimistes que s'atrevien a assegurar el fracàs de la nostra obra, i als obcecats, que movent-se en la foscor, procuren destruir tot el que no és instrument d'ells.

En els començaments de la publicació, no ens mancà pas l'impuls i l'ajut sincer de molts vilanovins. Sí, però, ens va sobrar el seguit de consells i profecies, filles d'aquell tradicional escepticisme. Es un fet eloqüent, significatiu, el que fins ara els elogis i lloances d'una obra vilanovina (sigui la que sigui, havem tingut ocasió de tocar-ho de prop), hagin d'ésser de la premsa forana, mentre per altra banda els obstacles i la crítica més crua la trobem a casa nostra.

I ara lliurement, estudiant l'psicologia del fet, l'obra en sí, no representa un nou moment històric propici a enderrocar aquest pessimisme tan fonament arrelat en el nostre poble? Cal un sí ben afirmatiu. I així com els vilanovins han posat tot el seu esforç per al sosteniment d'aquesta revista, ajudaran demà amb el mateix entusiasme totes les obres que siguin per al bé de Vilanova i de la nostra cultura.

Imatgeria de la mar

I

*Verdosa mar; polsines té, de nacre,
la teva onada escumejant i plena.
Digues: on és la pàl·lida sirena
que treia el cap al bes d'un zèfir acre?*

II

*Mar plana, mar suau, mar transparent
com un blau llit per adormir l'amor;
el sol d'estiu dona el mateix sopor
de l'amor sense lluites, indolent.*

III

*Brava i superba mar en temporal,
color de terra, onades com cavalls
— les crins al vent — que amb fúeteig brutal
un déu ofès instiga a folls estralls.*

IV

*Núvols d'argent sobre la mar salada.
Adéu-siau, vaixells de l'infinit!
Les veles de la mar s'han estremit
lleugerament, com tels de nuvolades.*

V

*Com un bell fris alat d'àmfora grega
van entrant les banyistes a la mar
en un assaig de dansa temorega,
i és per això que no es fa vell l'esguard.*

J. A. R. F.

Il·lustrem avui aquesta plana amb la reproducció d'una de les més notables obres pictòriques produïdes per l'estre artístic del vilanoví Anfós Vinyals, voluntàriament retret de l'ambient artístic per la seva incomprensible modèstia.

El nostre artista—el nom del qual retorna PRISMA gràficament a les llums de la vida palpitant—ha sabut fer, com els Gobelins, una especialitat del tapís que abastarà per a recordar una època influenciada per l'acadèmia vuitcentista, imposat pels seus preceptors de gran saber, a Llotja.

El present tapís, que plasma el bíblic episodi de les noces de Moisès, mostra palesament amb la pulcritud del dibuix i per la nitidesa dels càlids matisos de colorit emprats en la composició, el fet de tot el que acabem de dir imperava de manera rígida i exigent en els temps de l'artista molt 1894.

Cal també fixar l'atenció, pel que tenen de notable, en l'abundància d'elements decoratius compresos en l'orla que l'emmarca, reveladora de l'equilibrada fantasia ornamental del pintor, home auster que, començada la seva carrera sots el mestrívol alliçonament del nostre Ferrer i Miró, la completà a Barcelona, a Itàlia, a París, en els més importants museus d'Europa...

Divagacions intranscendentals

Cotxes d'Estació⁽¹⁾

per

Salvador MESTRES

D'ENTRE la munió de paràsits amb quatre rodes que sobreviuen en aquesta època predominant de *pullman's* i *autocars*, els que més es destaquen per llur gust vuitcentista, són els que transporten viatgers de l'estació fins al poble o vila que, invariablement, es troba assentada damunt d'un turó, o bé, banyant-se els peus vora del mar.

Són aquells pobles o viles insensibles a l'evolució dels temps, que encara ostenten en l'incomparable carrer Major els balcons plens de subjectives penjarelles: una sabata monumental, un Sol o una mà assenyalant uns rètols rancís on, si els esgarden una estoneta, podreu desxifrar unes lletres enredades, amb betes, fulles i lliris d'un colorit tuberculós: «El Barato Fontvense», «Al Anteojo de Oro», «El Parnaso Rubinense», etc.

■ ■ ■

Darrera un pont que parteix la corva d'ulls bessons, una fumareda s'esvaeix ràpidament en la blavor del cel, acomiadada pel xiulet estrident de la locomotriu que, en entrar en agulles, apareix trepidant amb desesper per acabar amb el xiscle agònic i esborronador dels frens.

Una volta passat l'embut de la sortida, filtre de cartonets corcats, els veureu d'esquena arrambats resignadament a la vorera de pedra cantelluda, que a mesura de temps i de cops

s'ha emmotllat a les llantes de les rodes, esperant, com boca famolenca, engolir el primer passatger ventrut o a l'infeliç que el reuma li té un peu al coll.

Són uns cotxes terriblement funeraris, amarats d'un misteri folletinesc que s'arrapa, com l'eura al mur, a l'esmalt negrós que el Sol va xuclant amb la constància d'un fumador de caliquenys, donant-los-hi una patina de museu, i a simíl de ventre de baiadera, es gronxen olímpicament al compàs monòton dels picarols per les fondes roderes que en dies de pluja es converteixen en petits estanyols, de caire atractivament venecià, on es vesa el *cock-tail* de bagatges i persones, a les que sacseja un caball de còrpora ossuda, corsecat, mandrós i eternament capficat, com si tingués ús de raó.

■ ■ ■

Una família que va a un bateg restat indecisa enfront la mirada suplicant de dos cotxers, eterns contrincants, que els esgarden amb una tendresa que trenca el cor. Davant del que els pinta amb més excelsitud el viatge, la senyora, vivament eternida, decanta el cap sobre l'espatlla de l'espòs afectat, suggerint-li el clàssic passeig de noces pel parc, al mateix temps que una llàgrima enyoradissa s'empapa al mocadoret perfumat, mentre el competidor, maquiavèlicament, pondera al nin les captivadores característiques del seu «caball», tan seductorament, que la senyora no té més remei que sacrificar una vegada més els records daurats, per a evitar que el fill faci una «escena».

Mentre el rival, indignat, mirant com l'altre s'allunya amb la valuosa càrrega, concentra tota la bilis en la que creu més cruenta interjecció del seu lèxic.

(1) Coneguts també per pesseters, o millor, "pesseteros".

Ella en el ball...

per

HORACI

(Notes)

M'he quedat amb el dubte, després de veure-la somriure tota la nit, de no saber si les seves rialles eren filles d'un motiu justificat d'optimisme o eren un pretext subtilíssim com ella mateixa per a poder ensenyar les dugues admirables rengleres de dents blanques meravellosament suggestives.

* * * * *

A força de mirar-la repetidament, a l'últim se m'ha arribat a fer impossible el distingir d'entre aquell abigarrat conjunt de colors — blau-cel, verd, groc — que lluíen les dones en el ball, cap altre vestit que no fos aquesta deliciosa combinació d'un vermell encès de sang, esquità de petites taques negres que ella portava displicentment i amb elegància.

* * * * *

Mentre ella ballava i jo romania sol, en la calma aquietada d'aquesta àmplia balconada, on la remor de la música hi arriba intermitentment allargassada i amb un cert to de somnolència, he sentit, paradoxalment, el contacte espiritual entre ella i jo més viu que no quan més tard, per un atzar, m'he apropiat a ella, i he pogut comprovar com l'imatge idealitzada que jo m'havia forjat es desinflava — talment una bombolla de sabó perfumat — i en restava un ninotet deliciosament admirable que s'entretenia en unes facècies que a mi m'haurien semblat vulgars, si no haguessin tingut la virtut exquisida d'encendre la joia en el seu rostre.

* * * * *

No sé ben bé què és, aquesta nit, el que m'ha ferit més vivament. Si el veure-la lligada als braços d'un altre home o el creure endevinar que es veia obligada a escoltar una còrrua inacabable de banalitats mentre el meu esperit sentia la pruïja d'abocar a les seves orelles tot el doll de sentiments que tempestejaven el meu cor.

* * * * *

Un moment que ens havem trobat ella i jo en l'intimitat d'aquesta balconada amable, recordo que m'ha dit:

— S'hi està bé. S'hi està força bé aquí.

I això, aquesta puerilitat insignificant, m'ha omplert el cor d'una alegria inexplicable.

VARIACIONS SOBRE LES CORBATES.— Sovint, quant obliguen els ulls a un pasturatge tenaç i perfidiós damunt les planes de qualsevol llibre biogràfic actual, ens adonem del paper importantíssim que juga la corbata en el complicat descabdellament de qualsevol retrat psicològic. I és que la corbata, encara que no faci el cor, com digué Josep M.ª Junoy en la desapareguda secció de *La Veu*: «Les Idees i les Imatges», és quelcom que va empalmat directament amb les fibres més importants d'aquest complicadíssim engranatge de la sensibilitat.

La preocupació de l'home elegant davant d'una capsa atapeïda de corbates de tonalitats i dibuixos distints, la trobem perfectament capible. Es, potser, aquest moment de l'elecció de la corbata la píruea més àcida, l'instant més àlgid, de quants es veuen obligats a afrontar els joves *gommeux* i tots els amics de les *mises* acurades.

La gent popular dels nostres dies ha experimentat, podríem dir, una mena de vèrtig de la corbata i numèricament ha aconseguit xifres impossibles, impressionants. Una de les corbatecas més importants del món fou la de l'artista Rudolf Valentino, el qual, en morir, podia triar entre trescentes corbates carregades d'originalitat i de meravelloses truculències. Ara, sembla que l'artista de les files «Pa-

ramount» Adolph Menjou fa, en aquesta mena de campionat corbatístic, un paper força honorable.

Ramon Gómez de la Serna ha fet, a l'entorn de la corbata, un meravellós castell de focs artificials de gregueries. Recordem especialment un excel·lent article que publicà a *Nuevo Mundo* a propòsit de l'adquisició d'una corbata de pell de serp. Deia que, quan portava aquella corbata, totes les dames que papallonejaven en el Montmartre nocturn se li atansaven dòcilment amb la supersticiosa esperança de poder acariciar amb les puntes dels seus dits rosats, aquesta pell que la gent ha convertit en promotora de sorts i felicitats. També ens contava els seus temors, quan una rauxa de tempestuosos pensaments li feia imaginar la corbata com una mena de serp vivent, freturosa de cenyir-se a l'entorn del seu collfort per tal d'escanyar-lo de la manera més miserable i crua d'aquest món. Encara, com a nova constatació del transcendentalisme que Ramon Gómez de la Serna concedeix a les corbates, podríem citar el títol d'un dels seus llibres més recents: *El hombre sin corbata*.

El campió de boxa Alf Brown és un negre que riu amb tota la lluminositat de les seves dents blanques quan pot incrustar el seu nas ample — de cautxú — damunt dels vidres d'aquests grans aquàriums de corbates que

són els aparadors de les camisereries. Quan el meu amic Xavier Picanyol, en vigílies del combat amb el nostre Gironés, se li atansà amb la *Sheaffer's* en actitud d'interrogador professional, sembla que Brown, abans de descloure els llavis — llavis molsuts de sene-galès —, cuità a a mostrar-li una llarga filera multicolor de corbates, talment l'infant joïós de les seves joguines més preuades.

Existeixen també una mena d'excèntrics de la corbata, uns personatges que per penjar-se unes gotetes d'originalitat sota la gargame-lla, foren capaços de les adopcions més absur-des. Algunes, però, són tan reeixides dins el catalogat sentimental o humorístic, que hom no pot menys que sentir-se posseït d'aquesta gràcia angelical que en diuen fer els ulls gros-sos en contemplar-les. A Catalunya hi ha la fa-mosa corbata de l'humorista sabadellenc Fran-cesc Trabal que és d'una simplicitat senzilla-ment admirable: una llaçada feta amb cordill d'embolicar tortells de pastisseria i... prou.

D'un excèntric de la corbata se'n pot es-perar qualsevol cosa, àdhuc la més absurda, per exemple: una corbata de nus feta amb metxa d'encenedor, etc., etc.

Els nostres botiguers sembla que a poc a poc es vagin adonant de l'atmosfera literària

i un puntet banal que va fent les grans espi-rals a l'entorn de les corbates, i heus ací el perquè d'aquesta exquisidesa a l'hora de pre-sentar-ne un aparador o de redactar-ne un anunci per a la premsa:

«La part fundamental de l'elegància mas-culina és resolt amb l'elecció discreta de les corbates».

Paul Reboux, en el seu llibre *Le nouveau savoir-vivre* subtitolat *Per escombrar velles costums vegeu...*, ha tingut uns mots intel-ligentíssims per a la corbata:

«La corbata és el sol element de la nostra indumentària que ens permet mostrar una mica de personalitat i fantasia. Ella ens ajuda a definir un caràcter. Un home negligent, un pretensions, un baliga-balaga, un indolent, un delicat, es reconeixen per llur corbata.»

I és, precisament, llegint aquests mots de Reboux que em sento posseït d'un íntim ru-bor tot evocant el veïnatge amb aquell home heroic, inconscient o insensible, del camp de Tarragona, que féu un llarg viatge dins un compartiment de segona amb la nota lamen-table d'unes coloraines ridícules, emmarcant el bust dels màrtirs de Jaca estampat damunt d'una corbata trista, d'un crespó carregat de misèria. — *Manuel Amat*.

Suggerències

REMARQUEM l'esdeveniment del pas per la nostra vila del «Saló circulant» de l'Agrupació Fotogràfica de Catalunya, amb una encertada selecció de fotos del seu IV Saló de Primavera.

Considerem un art ben sensible la fotogra-fia, si mes no, perquè té la rara facultat de sublimitzar el subjecte que d'ella pot derivar-

se, el que significa el grau de superació del cameraman productor, i també perquè l'ac-ció purificadora de l'art pot manifestar-se en tot, a l'ensem que ensenya el molt que pot fer-se en aquest art quan és tractat per experts.

Aquesta exposició ha sagellat a casa nostra, i entre els notables aficionats que tenim aquí, la nota de modernitat del seu lirisme i les su-perposicions cercadores d'efectes plàstics, per-fectament realitzades dintre el marc de simpli-citat natural.

Un artista de cinema a Vilanova

per

Francesc CASALS

JOSEP d'Alcàntara, el conegut artista de la Fox, és a Vilanova! En la calma apacible de la nostra vila la nova s'ha escampat d'una manera vertiginosa. Al cap de cinc minuts escassos, tothom es sentia curiós de conèixe'l i parlar-li.

Nosaltres, tot seguit, ens havem fet el propòsit d'anar a saludar-lo a casa seva, on ens esperaven una sèrie de sorpreses.

La primera, el trobar-nos que amb Nicolau Barquet, que ens acompanyava, els unia una estreta amistat iniciada a Barcelona, continuada a Madrid i retrobada ara a Vilanova..... La segona, el poder comprovar que el Josep d'Alcàntara, celebrat artista de la Fox, no era altre que Josep Comella i Sugranyes, un vilanoví de soca i arrel que venia a passar uns dies amb els seus amics i familiars. La tercera, potser conseqüència de les dugues primeres, el veure que l'home que nosaltres creïem trobar eixut i poc predisposat a satisfer els nostres desigs, deixava pas a un amic afable, amb un do de gents admirable i amb una conversa agradabilíssima.

Comella és un xicot d'uns vint-i-set anys. Acaba d'arribar d'Hollywood, on hi ha fet una profitosa estada d'uns vuit mesos i on hi ha filmat quatre pel·lícules, que podrem admirar la temporada que ve: *Mamá, Hay que casar al Príncipe*, amb Josep Mojica de company, *Cuerpo y alma* i una altra encara sense títol.

L'haver-se paralitzat en els Estudis la producció de films parlats en espanyol, mentrestant no se sapiga l'acollida que el públic dispensarà als recentment acabats, decidí al nostre compatriota d'empendre el retorn a Europa acompanyat d'un copiosíssim bagatge d'il·lusions i projectes. Això ho decidia avui: malvenia les coses que no li cabien dintre de la maleta, i a l'endemà, s'embarcava en recerca d'un repòs que es tenia ben guanyat.

La vida a Hollywood, segons compta Comella, no és tan distreta com ens l'imaginem des d'ací. La vida de l'actor, naturalment. La dels turistes, en

aquest cas, no conta. Ell es veia obligat a llevar-se a les cinc del matí per a ésser als Estudis a les sis. Allí devia vestir-se i maquillar-se per a començar un treball que moltes vegades es perllongava fins a les dotze de la nit. I a més a més, ell no ha desaprofitat pas el temps que li quedava lliure. Encara li ha quedat lleure per a contraure una estreta amistat amb Charles Farrell, Dorothy Jordan, Janet Gaynor..... Tot aquest conjunt d'estels cinematogràfics que a nosaltres sols ens és permès de poder veure a través d'una boirina densíssima d'il·lusions.

Haviem sentit parlar molt del desencís que s'experimenta en trobar-se davant per davant d'aquestes dones que la tela ha tingut la virtut d'idealitzar exquisidament. Hom havia llegit moltes vegades que de la plasmació en el film a la realitat hi havia un abisme de diferències.

— No ho cregueu pas — objecta Comella —; no hi notariéu la més petita diferència. Tots els artistes que jo he tractat han respost fidelíssimament a l'imatge que d'ells m'havia format en veure'ls actuar a la pantalla.

— I el viure d'allí?

— És una cosa difícil d'explicar. Allí es viu en un somni continuat i veritable. Dones, llums, perfums, diners. Heus ací els elements que hi triomfen. Podeu ben creure que Hollywood és una espècie de paradís posat a la terra per a gaudir de tots plegats.

— I el triomfar allí és una cosa fàcil?

No ho cregueu. Això és difícilíssim. Són molts els que han tingut de deixar-ho córrer amb les ales de l'il·lusió esmicolades pel desengany.

— Un nou retorn al teatre? — apuntem.

— De cap de les maneres. S'entén mentre hi hagi possibilitats de fer pel·lícules. Ara estic pendent de la Paramount per a ultimar el contracte per a fer, juntament amb Robert Rey i la gentilíssima Rosita Moreno, *La Gran Duquesa y el Camarero*, en versió sonora en castellà. D'arribar a un acord, llavors deuria marxar immediatament a París, on es filmarà aquesta producció.

La conversa venia a tom per a intentar la pregunta que feia estona ens ballava pel cap i en la resposta de la qual esperàvem aclarir aquest gran reclam que sobre el cas han fet totes les revistes i diaris que s'ocupen del cinema.

— Penseu solament que en cinc mesos de treballar he guanyat el que en teatre hauria tardat catorze o quinze anys. L'elecció, com veureu clar, entre l'un i l'altre gènere no se m'ofereix dubtosa.

— La vida, en compensació d'aquest augment de sou, també allí deu resultar més cara?

— Un altre error que sofriu. Allí es ne-

cessita per a viure exactament el que un actor de mitjana categoria en un Madrid o un Barcelona.

Penseu tornar-hi, doncs?

— Això no depèn solament de la meua voluntat. Ja us he dit que el marxar ha obeït a la paralització total de films parlats en espanyol. Per altra part, m'he assabentat que Mr. Fairbanks, de la R. K. O., amb el qual hem fet junts el viatge de retorn, ha comprat o llogat uns terrenys de la muntanya de Montjuïc, comprant-hi el Palau de Projeccions de l'Exposició, amb l'intent de muntar-hi uns Estudis amb tots els avenços necessaris per a rodar-hi films sonors en espanyol. Sé que per començar té el propòsit de fer *Marquetta*, una deliciosa opereta que a Nordamèrica ha aconseguit un triomf esclatant i la qual, en versió anglesa, ha estat filmada per Richard Dix i Iven Dunn. Altrament, porto un gran negoci a realitzar: la filmació de Noticiaris parlats en espanyol, que jo crec podrien oferir un fabulós negoci.

El temps parlant amb aquest xicot dinàmic s'escola sense que un se'n doni compte.

Es feia tard i el posar terme a la conversa s'imposava.

Una estreta de mà efusiva donava fi a l'entrevista que nosaltres hauríem perllongat encara més.

Conxita Montenegro i Josep Comella en una escena del film "Hay que casar al Príncipe"

Don Joan, pintor "amateur"

per

CHAUVELIN

A Josep M.ª Rosell, que és un Don Joan i és també un pintor "amateur".

ASSEGUI'S, senyora, per favor... Desprengui's dels guants, del barret... I ara, procuri adoptar una pose artística.

Jaume Enric col·loca cuidadosament damunt la *chaise-longue* de l'estudi el capell, els guants de la dama. Després, de les seves mans reb un ram de flors.

— Molt atenta, senyora... Adoro les orquídies, tan fràgils, tan pàl·lides... Les posarem dins aquest gerro... És bonic, veritat? Una peça de porcellana *chinoïs* autèntica...

En la calor de les frases banals es fon el gel dels primers recels. Les lleugeres consideracions sobre el decorat de l'*atelier* de pintura — un *atelier* arbitrari de primer acte de «Bohème» — són com el preludi d'una música superficial que acabarà interessant el cor. Ell i ella ho saben, però juguen en tant: ell, davant d'un cavallet, en un angle de l'estudi, fent veure que esboça un retrat que no ha d'acabar mai; ella, mig apeguda damunt la *dormeuse*, adoptant distintes posicions que no han de tenir altra fi que precipitar l'inevitable *tête a tête*.

Jaume Enric és un home *gris*, tal com entenen per aquesta definició les *flapers* i les *girls* nord-americanes. Un d'aquests homes que havent anat més enllà del *mezzo del camino della vita*, que va dir el Dante, es conserven aparentment com un xicot de vint-i-cinc anys. La vida lleugera, sense inquietuds

que gasten ni grans trasbalsos que perturben, són els autors del miracle. Per altra part, les *creams for face* deturen les arrugues i els massatges no deixen desenrotllar les grasses supèrflues. Unicament els cabells grisos — signe que el caracteritza — són la mostra de la veritadera edat que té i no representa.

L'única preocupació que fins feia poc havia existit en l'existència — una existència de plaer i lleugereses que tan sols coneixia la part bonica del món — de Jaume Enric era la dona. La dona l'havia obsessionat sempre i ocupat totes les hores del dia i de la nit; de la nit amb més freqüència que de dia. Per ell, tan sols existien dues classes de dones: les fàcils i les difícils. Fins fa poc, es va dedicar a les fàcils. Un bon dia, se li va ocórrer conquerir a una de les altres, i llavors va ésser la feina...

Jaume Enric era un Don Joan del segle XX. Un Don Joan amb *Rolls-Royce*, *villa* a la Bonanova i un constant bitllet de mil pessetes dins la cartera de seda perfumada amb aromes de Coty. Tot això és una raó fortíssima per a convèncer les dones que ell qualificava de fàcils; emprò les difícils, exigeixen quelcom més. Desesperat en veure que no n'aconseguia ni una de les que es proposava, va demanar consell a un amic filòsof. I aquest va aconsellar-li que s'improvisés pintor *amateur*.

L'Art — li digué — atrau a les dones in-

tel·ligents, com l'ímant atrau l'acer. Hi ha dones que no les interessin ni els autos, ni les joies, ni les *toilettes* extraordinàries, i no obstant, no es poden resistir davant d'un retrat ben acabat o d'una sonata de Beethoven magistralment interpretada al piano.

Jaume Enric posà en pràctica el consell de l'amic filòsof i va poder comprovar la seva eficàcia. Dones amb les que abans no podia ni somniar, passaven ara llargues estones en l'*atelier* gràcies al subterfugi de l'Art. El retrat començava, el *flirt* s'iniciava també. Seguidament venia l'aventura, i aquesta durava quinze dies, tres setmanes, el màxim un mes. La tela del cavallet es canviava. Un nou retrat, una nova model. La comèdia es repetia:

— Asseguí's, senyora, per favor... Desprenguí's dels guants, del barret... I ara, procura adoptar una *pose* artística.

*
* *

Una primavera, Jaume Enric va fer un llarg viatge per la Costa Blava i el nord d'Itàlia. Per a distreure's algunes estones, va prendre una capsa de pintures i varis quadrets. A l'estiu, va anar a platja i va prendre també els accessoris de pintar. A la tardor, va anar a muntanya i emborronà algunes teles. A l'hivern, a ciutat, es va trobar amb una col·lecció de pintures nascudes a l'atzar i de les que no sabia què fer. Una dama—juna de les tantes!— que *posava* llavors al seu estudi, li aconsellà: — Per què no exposes?

Jaume Enric, sense pretensions, inconscientment, lloga la sala d'una galeria d'Art i exposa. Inconscientment, sense buscar la posteritat, Colom embarcà en una caravel·la i mar enllà descobrí Amèrica; inconscientment, també, sense buscar la posteritat tampoc, Lindbergh sortí en avió de Nova York i va anar a parar a França. Com aquests dos herois, Jaume Enric troba també la glòria i la immortalitat; però arriba més lluny que Colom

amb la seva nau, més amunt que Lindbergh amb el seu aparell; arriba fins les seccions artístiques de les revistes internacionals, i allí, va merèixer els mots més elogiosos dels crítics més severs. Els mots d'intel·ligent i mestre a ell, a ell!, que pintava per a conquistar les dones.

*
* *

París. Tardor. La societat elegant de tot el món es dona cita en aquesta estació, a la *Ville Lumière*. Al matí, el *rendez vous* és al Bosc de Boulogne, sota les branques esgrogueïdes dels pins i a la llum sense calor d'un Sol diluït en boira. A primeres hores de la tarda, aquesta mateixa gent que no té altra finalitat que passar el temps alegrement, es troba en els hipòdroms d'Auteuil o Longchamps. Van allà no precisament per apostar en les *steeple-chase* que es corren, sinó per admirar les *mannequins* que llueixen els últims models de vestits llançats pels modistos famosos.

A la nit, aquesta societat frívola es troba en les llotges dels teatres d'èxit. Una volta al *Casino*, aplaudint la Mistinguett que, voltejada de cinquanta *boys*, entona la cançoneta que dintre poc temps cantarà tot França; altra volta al *Chatelet*, on Chevalier, aprofitant unes vacances cedides per la *Paramount*, es mostra al públic que el va fer famós; de tant en tant, a alguna sala sèria a veure una obra de Bernstein o de Vîldrac; els dies de gala, a l'*Opera*.

Aquest programa de vida és el que segueix invariablement tota persona del *grand monde* des de que arriba a París, acabada la *season* de caça als boscs d'Escòcia, fins que comença la temporada invernal a la Costa Blava i El Caire. En el programa, emprò, hi ha unes hores, les del capvespre, que es distribueixen en distintes maneres segons les circumstàncies. Un dia es dediquen al *vernissage*

d'una exposició d'Art; un altre, a una conferència literària; finalment, quan no es té on anar, es dedica al *five o'clock tea* que ofereixen els salons dels grans hotels.

Te i exposició a la vegada és el que es celebrava aquella tardor a l'*hall* del *Claridge*. La concurrència al te, ja de si, era distingidíssima. L'exposició estava formada per trenta teles — retrats, bodegons i paisatge indistintament — del famós pintor Jaume Enric.

L'èxit era complert. Aquella *élite* ultrasensible havia declarat els quadros d'una espiritualitat i modernisme únics. Per a donar més força al seu veredict, adquirien les obres a preus elevadíssims.

Jaume Enric, joguina del Destí, que pintava per a enamorar les dones, no podia ara ni tan sols mirar-les. Estava ocupadíssim; els encàrrecs li sortien per arreu. París, la ciutat única que pot elevar o ensorrar un home per pur caprici, l'havia posat al costat d'un Van Dongen i un Foujita.

Le peintre du jour, aborrit a l'alt de la seva *chambre* del setè pis del mateix *Claridge*, netejava els pinzells, després d'una jornada de treball, i es disposava a baixar a l'*hall*, no a reposar, sinó a agrair les alabances i a rebre nous encàrrecs.

De prompte, va sentir que trucaven discretament a la porta. Obrí i es trobà davant d'una meravellosa dama — gasses i coloret — que, allargant-li una tarja — mistres Harriman —, li demanava amb veu tímida i un francès bastant deficient, si li podia esbossar un retrat. Ella només volia un bocet del famós pintor. Era nordamericana, i tenia de partir dintre unes hores per assumptes del seu marit, cap a Londres. Tal vegada no es trobarien més i no volia deixar París sense emportar-se un record de l'artista que havia triomfat aquella temporada.

Jaume Enric vacil·là uns instants. Treballar més, encara? Però mistres Harriman apremia, i además, era tan bella! Per uns moments passà per la seva imaginació el record tendre de les hores de l'*atelier* de Barcelona, les hores dolces i amoroses de persuasió, les hores llunyanes d'un infinit encant. Per què no provar?

Es decidí. I la féu entrar. Instintivament, inicià la conversació amb les mateixes paraules d'abans. Ahir, com avui, la comèdia començava. El final podia ésser també semblant:

— *Asseyez vous, madame, s'il vous plaît... Donnez-moi le gant, le chapeau... Et alors, prenez une vose artistique.*

art

artistes

public

- Aprendre a veure és el més llarg i el més difícil dels Arts. (Goncourt).
- Només hi ha que els mediocres i les solterones que considerin com una ofensa no ésser compresos. (Oscar Wilde).
- No temeu d'ésser lents: temeu solament d'aturar-vos. (Màxima xinesa).
- Quan hom escriu amb facilitat, hom creu sempre tenir més talent del que es té. Per a escriure bé, cal una facilitat natural i una dificultat adquirida. (Joubert).
- Es un terrible aventatge el no haver fet res; cal, però, no abusar-ne. (Chamfort).
- Aquell qui ha de crear, destrueix sempre. (Nietzsche).

DESPRÉS d'haver-ho reconegut els crítics locals, amb rara unanimitat, creiem que no serà immodèstia per la nostra part fer constar que la primera vetllada de teatre organitzada per PRISMA aconseguí un gran èxit, difícilment superable.

Nosaltres triàrem per aquesta primera vetllada de teatre, que han coincidit en qualificar de selecta dos crítics de la vila, *L'eterna qüestió* i *La dama enamorada*. Sembla que la tria produí una excel·lent impressió fins a l'extrem d'ésser avisats que en aconseguir l'èxit obtingut quedàvem estretament lligats al camí iniciat, que altrament no hi hauria motiu justificat per a desviar-nos-en.

Nosaltres agraïm sincerament tots aquests elogis tributats a la nostra modesta iniciativa i tenim ben present i les estimem en el que valen totes les advertències rebudes.

Passant a l'aspecte crític reconeixem que potser no som nosaltres els més indicats per a fer-ho. Ens trobem davant d'una dificultat difícilíssima de vèncer. Generalment el que organitza busca l'ocasió de poder envernissar amb una pinzellada de mots amables, encara que amb una punta d'exageració, l'actuació dels seus elements disciplinats. Nosaltres, en aquest cas, ens veiem, paradoxalment, obligats a frenar la corda del nostre entusiasme.

I és que com aficionats, tots els elements que actuaren en les dugues obres es fa impossible judicar-los. Per intentar-ho cal posar-los, prèviament, al nivell d'actors professionals. Feta aquesta petita digressió, per altra part necessària, ocupem-nos de les dugues obres posades a l'escena i de la llur interpretació.

L'eterna qüestió és una comèdia de n'Avelí Artís. Dit això, pels que coneixen l'obra de

De teatre

per

C. F.

l'autor compatricí, ja no caldria afegir-hi res més. Té la sola pretensió de fer passar agradosament l'estona i ho aconsegueix. A més a més tingué la virtut, sense desmerèixer l'actuació dels demés, que es comportaren de manera brillant, de fer-nos conèixer les qualitats d'actriu d'alta comèdia — elegància en el gest i distinció en el parlar — que posseeix la senyoreta Alemany.

Puig i Ferreter, autor de *La dama enamorada*, sense fer cap concessió al públic aconseguí que senti les mateixes impressions que ell devia experimentar en escriure l'obra. Escomet l'assumpte pel seu nirvi i no li plau pas fugir-ne. No hi ha cap personatge sobrer. Tots són fets amb bocins dels seu cor i sembla talment com si els hagués donat una mica de la seva sang.

La figura humaníssima de *Lluïsa de Moran*, turmentada per l'amor d'*Abel* i l'engelosiment del seu fill que el mena a un estat d'idiotesa vergonyosa, és un gran encert de l'home de teatre.

Després el *Llarg de camins*, carregat d'ironies que esgarrapen la pell com un ganivet tallant. La *Berta*, colpida per un amor inabastable, amb una dolça serenitat traïda per unes llàgrimes que no pot evitar. *Teó*, un embriac carregat d'una filosofia amargant... Tots són personatges que ens donen l'impressió que no són pas pastats d'argila, i per aquest mateix motiu es fan difícils d'interpretar.

No obstant, com ja havem remarcat, els aficionats encarregats de la seva execució s'excel·liren, donant l'impressió d'un conjunt compenetrat i ajustadíssim.

Assistí a aquesta primera representació de teatre, sortint-ne satisfet, molt de públic. Distingit i correcte.

Sacrifici

Hora foscant. Les tintes del misteri
embolcallen la terra lentament,
s'ouen remors alades de psalteri
en l'agonia de la llum morent.

Passió d'amor, tendresa d'asceteri
té i magestat de sacrifici ardent
l'hora suprema en què s'estén l'imperi
del somni i el silenci juntament.

La silueta ingent de la muntanya,
remors i aucells, s'acotxen en l'entranya,
ardenta i perfumada, de la nit.

I en el Temple sublim de la Natura
l'Hòstia del Sol devalla lenta i pura
al Càlzer, ple de llum, de l'Infinit.

J. BLANCH I BOÉS

Madrid

Apunts per

Miquel UTRILLO jr.

CANSAT de passejar per la grandiosa Espanya i pel seu focus Madrid, he caigut per mil·lèsima vegada al meu poble d'adopció, Sitges, que res té que veure, però, amb aquella malhaurada *Playa de Oro...*

He dit que estic cansat, i res més cert. Els meus ulls han presenciats l'inauguració de les Corts Constituents; he vist com tot un poble unit — el madrileny — ofrenava un homenatge — jo no sé perquè — a la guàrdia civil i carrabiners; m'he meravellat de fets incoherents, com, per exemple, les barbes bilioses de l'Unamuno, totes elles humides de la popular *agua y azúcarillo* que regalen al Congrés. He vist també els pantalons curts, de netedat dub-

tosa, de l'ex català Josep Pla a l'hall del «Palace Hotel» — borsa de polítics i d'aimants professionals —, del braço d'aquell personatge pedant que s'anomena Figueras Doti. No m'he pogut aguantar el riure davant d'un Xammar — per algú esperit selecte —, però, al meu modest entendre, un xerraire vulgar en plena gesticulació oratòria. En un mot: he vist gairebé tota l'Espanya gran, condensada en aquesta cosa que en diuen *hemíciclo*.

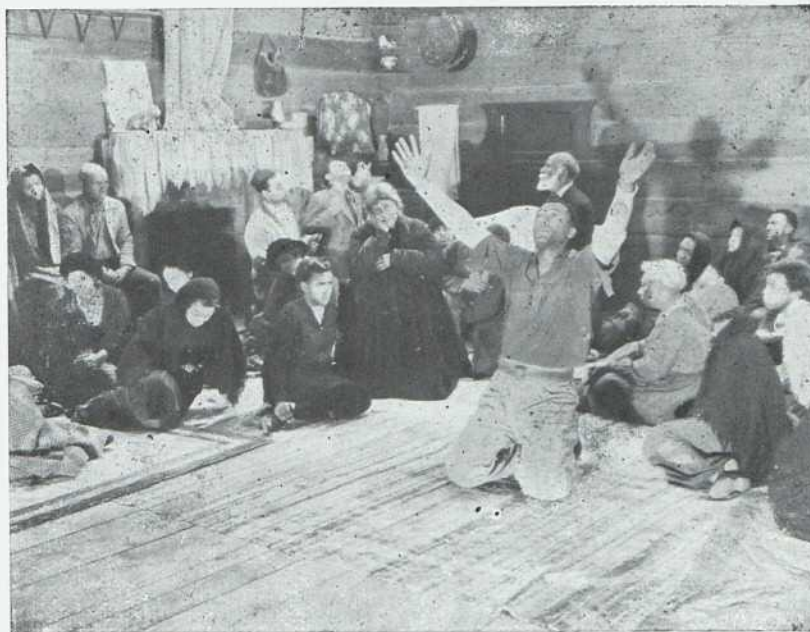
I bé: quina impressió n'he tret? Senzillament: la de que Calalunya en els moments actuals és el plat fort de totes les converses.

Dibuix de Sunyer.

"Aleluya"

el film de l'ànima negra interpretat per artistes negres

Dugues escenes del gran film de King Vidor, *Aleluya*, del qual, PRISMA, d'acord amb «Metro Goldwyn Mayer», n'activa una projecció a la nostra vila.

Noticiari

A MONTSERRAT el pintor Mir és objecte d'especialíssimes atencions i deferències per part de l'abat i monjos, que es desviuen per fer-li l'estança agradable, a l'ensem que se l'hi han obert de bat a bat les portes de la clausura per tal de poder ésser plasmades les bel·leses del Monestir per la simfonia colorista de la seva prodigiosa paleta.

ANTONI CASTELLS ens assabenta el seu nomenament definitiu de Delegat d'aquesta Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis. Ens plau expressar-li des d'ací la nostra sincera satisfacció.

EL BOIXISTA Enric C. Ricart ens assabenta ésser concurrent al concurs «Montserrat vist per artistes catalans» amb un boix de gran tamany que, a ben segur, no desmerxerà de la fama conquerida com a primer boixista de la terra.

SEMBLA que és un fet la construcció del grup escolar on estatjar-hi les escoles graduades, darrerament concedides a la vila pel ministre d'Instrucció Pública.

EL MAGNIFIC BOIX que va a la portada és reproducció de l'únic premiat a l'exposició d'artistes espanyols de Nova York i del qual se'n féu un tiratge limitat de 20 exemplars mida 16'5 x 17'5.

LA CASERNA HA ESTAT DESALLOTJADA i hom no sap a què pensa destinar-la l'Ajuntament.

A Barcelona convertiren en Museu la Ciutadella.

PER A L'EMBELLIMENT de les nostres places i jardins segons les normes del gust modern, que si és gust de veritat és d'ara i de sempre, oferim el concurs desinteressat d'artistes nostres.

La reforma podria realitzar-se amb el mínim de despeses.

TALIA ha tingut sempre devots a Vilanova, i al voltant d'aquesta afició s'han format diverses agrupacions verament notables. Darrerament, i en ocasió d'un festival, poguérem apreciar una vera creació que del personatge *Fèlix de La Santa* féu l'amic Josep Sansi, i són dignes de remarcar les actuacions dels Amics del Teatre i les Arts, l'entitat més nombrosa i completa del gènere líric.

AL TEATRE BOSC, el dia 18 del mes que ve, a la nit, donarem la segona vetllada de teatre, representant la gran obra dramàtica en tres actes de J. Millàs-Raurell, *Els fills*, una de les obres més recixides del modern teatre català.

S'HA CONSTITUIT a la nostra vila una entitat que sota el nom «C. S. Vilanova» es dedicarà a practicar i enaltir tota classe d'esports.

Li desitgem força temps de vida.

N'EMILIA MIRET ha passat uns dies de vacances en la seva estimada Vilanova i, com és natural, entre artistes es parla de coses d'art musical, dels seus escrits, de les seves caricatures i de la possibilitat de poder-la tornar a sentir a la vila en un concert acompanyada de gran orquestra.

== BAR ==
PETIT DORÉ

de Celestí Pla

**Acurat servei de cafè i licors
de les millors marques.**

Sala de billars.

Gran assortit de fiambres.

Rambla Macià, 19 - Vilanova i Geltrú

Fotogravats

**per a il·lustrar en impremta
tota mena de revistes,
setmanaris, llibres,
prospectes i catàlegs
d'art i d'indústria**

Corts Catalanes, 492 - Tel. 32305

**Clixés Furnells
Vda. Gómez**

== BARCELONA ==

“GRAN ACUEDUCTO, S. A.”

Vilanova i Geltrú - Sitges

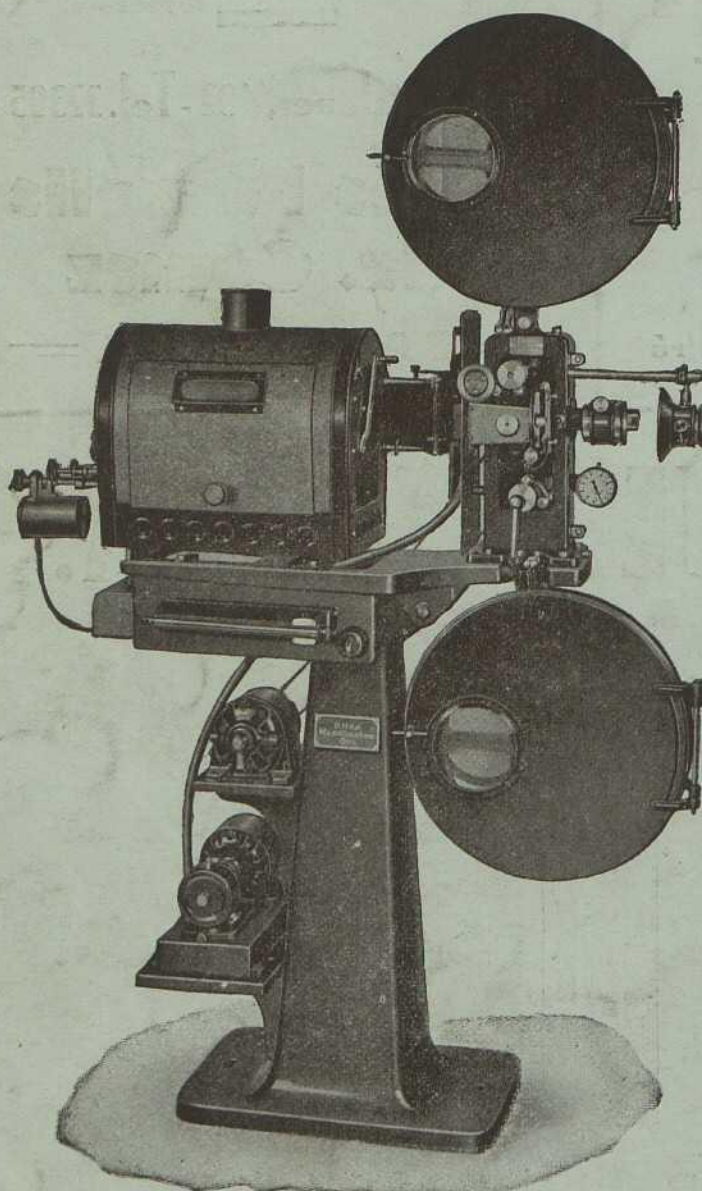
Noves oficines a la Rambla Francesc Macià, 42

Cinematogràfica Nacional Espanyola, S. A.

— Via Laietana, 53, i Condal, 27 - Telèfon 20701 - BARCELONA —

Venda d'aparells muts i sonors sobre **BANDA i DISC ERKO**

Concessionaris exclusius per a Espanya, Portugal i colònies

Instal·lació ERKO IV últim model

Adquirint una instal·lació
ERKO-CINÆS és la garantia
del perfecte funcionament
i audició, comptant, per a
ell, amb personal tècnic i
un perfecte i ràpid servei
per al mateix.

Demanin detalls
i pressupostos a

Teatre Artesà

Rambla Macià, 55

— i —

Teatre Bosc

Rambla Macià, 88 - Tel. 11

tots els diumenges i dies
festius de quatre tarda
a dotze nit

VILANOVA I GELTRÚ